1ma. Januarij bapt: Ra: Bartholomæj
Zygt{k}i: Joannem Michaelis et
Zophiæ. Con: [illegible] Patrini Michael
Roviyad. et Anastasia Buc{k}owa,
Tchoviyck [illegible].

Es vont [illegible]

Compositionis

							34
							34

Ex Libris Arnulphi
Bartholomaei Gis
[illegible]

[illegible]

G

Anno

Incipit Litera:

G

a Anno ad [illegible]

Anno

WYPRAWA ZAŁOBNA

Duſze ku Wiecznośći,

á Ciáłá

z Páłacu pod Grobowiec,

IASNIE OSWIECONEGO

ISIDORA IANUSZA

z OSTROGA,

NA ZASŁAWIU XIĄŻĘCIA;

w Tarnowie, przed Pogrzebem,

Przez

X. ALEXEGO PIOTRKOWCZYKA,

Zakonu ś. Fránćiſzká Oycow Bernárdynow,

OGŁOSZONA.

W KRAK. *W Drukárniey Wdowy y Dziedzicow Andrz: Piotrk: Typogr: I.K.M. Roku 1649.*

19

IASNIE OSWIECONEMV XIaZeCIV,

X. I. M.

WŁADYSŁAWOWI DOMINIKOWI,

Ná Ostrogu y Zásłáwiu,

HRABI NA TARNOWIE;

WOIEWODZIE SENDOMIRSKIEMV,

ŁVCKIEMV, &c. &c. STAROŚĆIE:

Pánu, Fundatorowi, y Dobrodźieiowi Miłośćiwemu.

V*Doznáney stánełá tá comprobácya, Experientiey, I. O. X. Pánie, Dobrodzieiu, y Fundatorze nász Miłośćiwy że* in æquali & reciproca mensura, amor cum dolore *zostawáiac, iáko wrodzona*, & perpetuam, *obecność przyiaćielska przynośi vćieche, ták* diu irremediabilem *vtrátá iey, nábáwia* mærorem, *á zátym iż mniey słuszna w żalu ponurzone rozrzewniáć serce,*

kto ćießyć nie vmie, żáłoby pomoc muśi. Pewna to iż z melodiynym pieniem, Dawidá zwyćiezce z poboiowiská do miástá prowádzono; o tym też nikomu nie táyno, że płáczącemu po zmárłym Absolonie, wßystek lud pomagał lámentu. Versa est victoria in luctum in die illa omni populo, audiuit enim populus, quia dolet Rex super filio suo.(2.Reg:19.) *Nie przeczy y temu nikt, áby przed wieki z Oycá, á w czáśie z Pánny vrodzonemu, ná słowách (ktoremiby po żáłosney wypráwie Lázárzá z Káßtellu pod Grobowiec, Marthe z Mágdálena ćießył) zchodźić miáło, przećie z płáczącymi y sam vpłákiwał.* Infremuit spiritu, & lachrymatus est.(Ioã:11) *Wiec poniewaź ten ktory iest przedwiecznym Słowem, bogátßym był w łzy przy gorzko opłákiwáiacych, á niżeli w słowá. trudno y ode mnie W. X. M. w ćießkim żalu swoim miałeś czego poćießnieyßego, procz ogłoßenia żáłobney wypráwy oczekiwáć; bo ácz słußnieyßaby w odwdźięczenie dobroczynney láski Zakonowi oświádczoney, wysokim Pánegyrikiem Iáśnie Oświecona Fámilia sławić, wspomináiac onych dzielnych* OSTROGSKICH, *ktorzy z pod Trebowli, y iednego ná powrot do Ordy Tátárzyná nie puśćili: onych meżnych* KONSTANTYNOW, *z ktorych ieden Woiewoda Trockim, á oraz y Regimentárzem woyská Lithewskiego bedac, pięćdźieśiat rázy okrywáiac śie w pułkách Moskiewskich, nigdy bez zwyćięstwá ná odwrot zátrabić nie kazał. Drugi z* IERZYM *Brátem swym, przećiw potedze Tureckiey y nawáłom Tátárskim, pierśiámi swymi opponował śie: onych* IANVSZOW *odważnych, Dziádá W. X. Mśći Káßtelláná Krákowskiego,*

ktory

ktory y do tad, pułkiem ná Obrone Oyczyzny zostáwionym, Tátárow, y rożnych nieprzyiáciol gromi, onych Zwyćięzcow, Kozáckich kup swawolnych, Senatorow madrych, Kośćiolow y Klasztorow Fundatorow szczodrych, meżow sláwnopámietnych, Quorum vita perpetua fuit censura, & singulare pietatis probitatisque exemplar. *Ale żem Káznodzieia, nie Kronikárzem był záćiagniony, do wiádomych też mowá moiá byłá, pomniac ná ádmonicya przedniego z Káznodzieiow;* Stultas Quæstiones & Genealogias deuita; (ad Titum 3.) *w glebokim to ponurze zámilczeniu, ćieszyć zás nieumieiac, szczerze pomagam żalu. Rzadkie tych czásow, kogoby okropny Prodrom,* Egredere, *nie tylko z dziedzicznych włośći, ná Wolyniu, Pokućiu, y Ruśi, nie ruszył, wszákże y w rożnych cześćiách Korony nie przybrał w żálobe. Nie od rzeczy iednák* Emphasim *Angliká żálosnego przyznam W. X. Mśći, ktory w Comperdiment miásto Herbu, dał wpisáć te słowá :* Par nulla figura dolori ; *ábowiem ták czesto wznawiány żal, figury y podobieństwá nie ma.* Compatiebantur membra , *gdy w Máiu iák pod Márzec, tá Tyránká, odiełá nam głowe Naiásnieyszego* WLADYSLAWA *Krolá, ktorey, żeś W. X. Mość, iáko ieden z celnieyszych Senatorow, był blizszym członkiem, bárziey nád inszych muśiałeś boleć. Stekáli drudzy, kiedy táż okrutnicá w tymże Mieśiacu, ledwie do kwitnienia sposobnym żniwo vczyniłá, y iák kłosy ludzi kosa swa podćiełá, máiac relácya do tych Snopkow z stáwienia ogromnego Pocztu, nie mniey bolećieś muśiał. Wziawszy bespieczeństwo*

tá nie vżyta śmierć, wdárła ſie w Dom W. X. Mśći, y nie opowiednie odiełáć kochánego przyiaćielá, skąd przy żálobnym łkániu, y łzy z oczu porunąć muśiáły. Lecz nie tu ieſzcze meth żálobnym Trenom, bo wypocząć nie dawſzy, odnowiłá ſerdeczne rány, Rodzonemu á iedynemu z pálacu pod kámień Egredere *wytrąbiwſzy, á zátym nie łza teraz W. X. Mśći tylko z onym Gábryelem Florenczykiem, według wierſzá,*

Heu mihi quod nullis, amor eſt medicabilis herbis;

przybráć ſobie zá Symbolum *onego ieleniá, ktory poſtrzelonym bedąc, niosł roſzczkę żiela w Kándyey, ná zleczenie chorob źwierzecych poſpolitego, z inſcripcyą:* Iſte ſuum medicamen habet, ſed non ego læſus, *gdyż powetowáć trudno, coć w oſtátnim ze Krwie Xiążąt* Ostrogskich *y* Zaslawskich, *okrutna śmierć odiełá; y ieżeli* Intraphernida, *Siostrá wielkiego Hetmáná, bedąc w poimániu v Duńskiego Krolá, (o czym* Valerius) *Bratá nad wſzyſtkich przyiaćioł wyżey táxowáłá, ábowiem zá pozwoleniem Krolewskim, Męża y dźieći zoſtáwiwſzy, owego wźięłá zſoba, y dáłá rácyą, przecz ták czyniłá?* Alius maritus, alij liberi, ſi Dij volent, contingere poſſunt, alium Fratrem Parentibus vitâ functis, non eſt vnde ſperem. *Też lámentácyą W. X. Mość ponawiáć możeſz, boś iuż* Phænix *ná świećie, á day Boże, ábyś z Phænixem długo wiekowáć mogł. Ia z mey ſtrony pomagáiąc żalu, lubo roskazániu W. X. Mśći wygadzáiąc, długą mową rozrzewniáć niechćiałem, znowu áffektácyey ákkomoduiąc ſie, podałem ná pápier co*

słuʃzność kazáłá, *to tylko ná pociechę wnoʃząc*, *czym Ambroży ś.* in Orat: de exceſſu Fratris, *otárł záplákáne oczy:* Lætandum eſt magis, quod talem fratrem habuerim, quàm dolendum, quod Fratrem amiſerim. Illud enim munus, hoc debitum eſt. Itaq; perfunctus ſum, quam diu licuit commiſſo mihi fænore, qui depoſuit, pignus accepit. *gdyż słyʃząc o gotowośći ná wśiadánie*, *wiedząc że śię ná poufáłym puśćił w drogę*, *y bogáty prouiánt wźiął z ʃobą*, *dłużey nie będźieʃz lámentował*, *á mnie*, *y Zakonu náʃzego vbogiego z łáski nie wypuśćiʃz*, *do ktorey z powolnośćią moią pilnie śię zálecáiąc: zoſtawam*

Wáʃzey X. Mśći

vniżonym

Bogomodlcą y ſługą,

X. Alexy Piotrkowczyk, *&c.*

APPROBATIO.

Concionem Religiosi Patris ALEXII PIOTRKOWCZYK, Ordinis Minorũ Regularis Obseruan: S. Francisci, Definitoris actualis Prouinciæ Polonæ, in primo limine funeris, Ill^{mi} ISIDORI IANVSII, Ducis in Ostrog & Zasław, habitam, perlegi: hocq; opus pium & elaboratum, vt in publicam eat lucem, auctoritate per Synodum concessa censeo. In cuius rei fidem manu propriâ subscribo.

Stanislaus Rożycki, I. V. D. in Acad: Crac: G. Rector, m. pp.

KAZANIE.

Egredieris veſpere coram eis, ſicut egreditur migrans. *Ezech: 12.*

JAſno oświtły poránek mrokiem dźiś zdá ſie bydź w oczách náßych/ gdy śmierć pobudkę wytrebuiąc / wielu ná żáłoſne ſpectaculum záciaga / á iednego práwie ſpołdziedźicá wypráwuie z domu/ Słuchácze Przezacni. Doſyć był poſkromionych áffektow vmárły świátu lubo go w purpurze máluią / Hieronim ś przećie przy podobnie żáłobney károcy ſtánawßy / wyznawa ſam o ſobie/ iż ilekroć Nagrobek widźiał Nepocyánow/ ábo o nim myślił/ mrok iákiś z poruſzenia łez w oczách miewał: Et renouato dolore, totus erā in funere. Práwie codźień Exequie żáłoſne odpráwował. Pytáią: Czemu? Odpowiáda: Quia quem hæredem putauimus, funus tenemus. bo ten sſtał ſie trupem / ktory w máietnych włośćiách miał dźiedźiczyć. Też lámentácya Oyczyznie náßey w tym/ ách nieſtetyż / właſnie Klimácerycznym Roku czeſto przychodźi iterowáć / bo ſłyßąc *inurbanam mortem*, ták czeſte Egredere wytrebuiącą / zá ktorey wytrebowániem / zdiełá Naiáśnieyßemu Krolowi Korone z głowy/ znioſłá wielu godnych Senatorow y ludźi Rycerſkich / nákoniec bez reſpektu ná młode látá / á chęć do przyſługi Oyczyznie Jáſnie Oświeconego ISIDORA IANVSZA, z Oſtrogá ná Záſłáwiu Xiążećiá/ z Pálacu w podźiemny grobowiec wypráwuie/ co inßego ominowáć ma, tylko że ná trwoge prędko trąbić będźie? gdy bowiem powtorzono w Piſmie/ iż Pan pánuiący pobierze z Jeruzálem y z Judy mocnego y meżnego/ á oſobą poczeſnego męża. dołożył Izá-

Affekt w vmártwionych wiele może.

Oyczyzny láment.

Przyczyná lámentu.

żył Izá-

Isa:3. żył Izáiasz Prorok: Et tunc corruet populus; lud wszystek w śrzod iásnego dniá/ miał bydź zámrocony. Tegoż doczytałem sie v Ezechielá/ gdźie monstruiąc Bog Egipcyánom z poboiowiská przynieśionych/ płákáć nád niemi każe/ y przyczynę płáczu pokázuie/ iż bez filarow budynek stać długo nie może; po zászćiu słońcá/ posępny wieczor nástępowáć

Num:31. muśi. Hæc dicit Dominus Deus. Vlulate, cùm ceciderint vulnerati in Ægypto, & destructa fundamenta eius, & corruent fulcientes Ægyptum. *Septuaginta Interpretes* czytáią: Cadent sustentacula Ægypti. Gdyż y według Plátoná Philozophá: Qui domum parat euertere, prius omnia sustentacula euertit. A zá tym nie od rzeczy ktoś v tego strásznego Prodromá/ w iedney ręce Trabe/ w drugiey miecz wymálował: Cùm enim vnius vitam aufert, multorum corda mærore ferit; bo iednego ná poboiowisku kłádąc/ gromádne pułki przybiera w żáłobę. Ale daymy że dźiś v wszystkich zámrocenie w oczách/ że przynieśieniu inszych / temu Zacnemu Xiążećiu nie fáwuiąc Niebo / iák niegdy walecznemu w Kśięgách Moyzeszo-

Ezech:30. wych: Vlciscere prius filios Israël de Madianitis, & sic colligeris ad populum tuum. prędzey nád spodźiewánie wśiadáć każe. Jáśnie Oświecone Xiąże / Mośćiwy Pá-

Słuszna żáłobá Kśiążęca. nie Woiewodo Sedomierski / Fundátorze y Dobrodźieiu nász/ nád wszystkich W. X. Mość boleć muśisz/ iż Phænixem w Zacney Fámiliey Xiążąt ná Ostrogu y Zásłáwiu zostawaiąc / niedawno kocháną Małżonkę / znowu Rodzonego swego/ w żáłobną drogę wypráwuiesz. Ná poćiechę iednák żáłośnemu sercu/ y wszystkich spektátorow nie bez żálu ná tę wypráwę pátrzących/ pokaże/ dla czego mu/ ták nagła w zámroceniu pobudká do wyiázdu / nie miáłá bydź strászna. Dopomoże Pán Bog / lubom krotki czás miał do gotowánia / gdy Łask Wászych nieteskliwość w słuchániu przystąpi.

Naiaśnieyszy Krolowie / y Jáśnie Wielmożne Xiążetá / z sámych Tytułow mogą mieć te *Hyppothesim*, że im iáśno záwsze słońce świecić będzie / y żadna ich nowiná nie zátrwoży / lubo iednák Orłowie ich zdádzą się bystro pátrząc / y wysoko wylátywáć / Gwiazdy y Miesiąc / złotáwy kolor wydáwáć z siebie / Rycerze ná hárc wyieżdżáć / ábo w pogonią záwodnikom wyrzucáć cugle / ná dźwiek Smiertelney Traby / Egredere, Orzeł obárczony vpáda ná doł / Plánetowie gorni zá chmurę záchodzą / Pogonia retyruie názad / y ow ktory nád inszymi dokázował / z Krolem Izráelskim przestrászony krzyknie : O mors quam amara est memoria tua! Skąd słusznie Menánder Greczyn podobno vważáiąc / iż dźwiek Trąb Jozuego / kmiece chálupy miia / á mury Jerychońskie wáli / Trzciná wiátru vchyleniem zbywa / á Cedry Libáńskie łamáć się muszą / lámentuie: O miserrimi terque quaterque omnes, qui de se magnificè sentiunt inflati, ignorant enim illi, hominis conditionem. Náder nieszczęśliwi są ci / ktorzy o sobie wiele rozumieiąc / nie pomnią ná kondicyą swoie / to iest / iż wśiádáć muszą / gdy Smierć rozgoszczonych zbiegszy / zátrąbi / Egredere, bo trudny wieczorem wyiazd / v kogo zá dniá nie byłá w pomyśleniu drogá. Prawdáć iest / według wielkiego Theologá: Datur etiam in extremis pœnitentia, quia non potest denegari, authores tamen esse non possumus, quod qui sic perierit mereatur absolui. Może się kto y we wrotach zopytáć o drodze / wszákże / áby tám miał tráfić / vpewniáć nie śmiem ; powiem więcey / y do spytánia nie káżdemu czás wygodny będzie / ponieważ nie zdrożnie powiedział Ephrem s. Multi dum multa secum statuerunt, ad crastinum non peruenerunt. Wieleśmy tákich ználi / ktorzy w przyszłym czáśie coś pámiętnego vczynić zámyśliwszy / iutrá nie doczekáli. Vfáli młodym látom synowie Helego / y kiedy ich nápominano / odpowiádáli z Philonem : Quando senuerimus, tunc pœnitebimus ;

Nie pewna Hyppothesis Xiąząt.

Eccl. 41.

Ná wyiezdnym o drodze myślić trudno.

Nie vfáć młodym látom.

áli/ że żaden z nich śiwego włosá nie doczekał; co pewnie Przed czásem vpátruiąc Jákob Pátryárchá / Iozephowi mlodemu przypomniał mátkę/ ktora go młodo / w drodze / y pod czás wiosny/ odumárłá/ bo choć v młodych iescze w głowie świtá/ mogą się prędkiego wieczorá spodziewáć/ y ácz mniemáią że gdźieś od śmierći są dálekimi / doydzie ich dźwięk przeráźliwy/ gdy zátrąbi wśiádánego. Ale by do- brze inszym strászną tá pobudká byłá / tego Zacnego Xiąże- ćiá (ktory y w młodośći wiedźiał iż drogę ma przed sobą / ná poufáłym puśćił się w nię/ y prowiánt dobry przygoto- wał) przestrászyć nie mogłá/ áni się mroku wieczornego lę- kał. Pospolita Xiążętom niedbáć ná *Ecclipsim* v Saśiádá/ gdy w swych pálacách iásny widok máią. Kiedy záś czyta- my v Proroká / iż lubo Krolowi krolow / śiedzącemu ná Máiestáćie/ Krolowie pokłon oddawáli/ Chory Anyelskie Sanctus, Sanctus, Sanctus, wesoło śpiewáły/ przećię iż ten pálac był pełen dymu / domyśláwam się / że y w Pálacách Xiążęcych pochmurno czásem bywa. Zwyczáyna v nich y w gośćinie tytułowáć się gospodárzámi/podległość iednák śmiertelney wędrowce ináczey mi persuaduie. Dziwuią się niektorzy Apostołom Páńskim/ że idąc w drogę/ o obrániu Xiążęćiá seymowáli / pytáiąc miedzy sobą : Quis eorum maior esset ? Hieronim záś ś. solucyą dawa / iż ták przy- należáło symbolizowáć wędrowną kondycyą : Rectè in via tractabant de Principatu, similis enim hæc tractatio loco, Principatus enim , sicut ingreditur sic deseritur, & incertum est, in qua mansione, id est, in qua die fini- etur. Prawie tráktat według mieyscá / Páńskie bowiem godnośći iáko przychodzą ták odchodzą / y nikt niewie / kie- dy mu zátrąbią Egredere. Nie mnieyszey konsyderácyey godźien proceder Boski / dla czego Iozuemu auguruiąc o Wielkorządách Izráelskich/ nie záżył Bog żadney Metá- phory w pisániu zeszćia Moyzeszowego : Moyses seruus meus mortuus est. Łázárzową przećiwnie śmierć snem

Marginal notes: Gen: 48. — *Nie zá- wsze y w Pálacách Páńskich iásno by- wa.* — Isa: 6. — *Podrożny mi są, co się gospo- darzámi tytułuią.* — Mar: 9. — *Honory nie długo trwáłe.* — Iosue 1.

Zbáwiciel názwal: Lazarus amicus noster dormit? | Ioan: 11.
látwy domyśl/ gdyż prosty człowiek y w tey koszuli chodzi/
w ktorey sie chowáć każe/ Xiażetá y o nagrobkách słucháć
niechca. Pytayćie Saulá/ czemu pozábiiał wieszczkow kto- | Przykra
rzy mu figury erygowáli? á nie doczytaćieli sie 1. Reg: 28. | Pánom no
słuchayćieś Commentu Liraná nászego/ iż prze to/ że mu | winá o
śmierć opowiedáli/ y przeniesienie korony ná głowe Da- | śmierći.
widowe. Saul sustulit Arriolos quod illi prædicarent
eius familiam euertendam, & Regnum transferendū
ad Dauidem. Daymy/ żebym też nie monstrował Achábá
melánkolicznego/ kiedy mu o śmierći powtorzono. Bálthá-
zárá ná twarzy zmienionego/ gdy mu ná ścienie/ Egredere
nápisano: Ezechiaszá płáczacego/ kiedy mu o przedkim wśia- | Trudniey-
dániu powiedział Prorok. Doświádczenie sámo vczy/ iż | sza wypráwá Pánō
trudniey Pánu z pálacu pod grobowiec wypráwić sie/ niż
chłopkowi z lepianki/ lubo tákże zá wytrabieniem pobudki | w drogę.
wśiádáć muśi/ y mroku nie vydźie wieczornego. Zda sie
bowiem Pan v śiebie bydź onym drzewem widoku Bábi- | Páńska nie vwagá.
lońskiego/ wysokim y okazáłym/ á nie widzi śiekiery/ ktora
ná nie wyostrzono. Mniema iż iest podobnym oney Stá-
tuey/ ktora miáłá głowe złota/ rámioná srebrne/ y członki
insze z metállow bogátych/ á nie vważa że ia ná gliniánych
nogách postáwiono; rad słyszy gdy mu zdrowia ná sto lat
winszuia/ á nie pyta/ bedzieli żył do ráná. Te impreze miał
Bogacz z Duszą sie vmawiáiacy: Habes multa bona in | Luc: 12.
annos plurimos; áż skoro zátrabiono Egredere, ieszcze
przede dniem iák koniá od żłobu/ od dostátkow go odwie-
dźiono. Kazał drugi figure erygowáć sobie/ pewnie sup- | Páńskie
ponuiac/ że mu zdrowie y fortuná długo służyć bedźie/ álić | suppozycye
Prorok trunne mu przed oczy wystáwiwszy/ náigrawa sie | omylne.
z niego: Defecisti in multitudine consiliorum tuorum,
stent & saluent te augures, cæli qui contemplantur sy- | Isa: 47.
dera, & supputabant menses, vt ex eis annunciarent
ventura tibi? Vstáleś nedzniku w wielkośći rad twoich/

niech teraz stáną y zbáwią cię wiezdzbiarze twoi po niebie
latáiący/ y ráchuiący mieśiące / dla weselego powrozenia:
Podobnież sstáło się z Krolem Tyru / ktorego / ledwie o-
świtł/ mrok śmiertelny záßedł; przetoż gdy Ezechiel wspo-
Ezech: 28 mniał: In delicijs paradisi Dei fuisti; záżyłeś rozkoszy ráy-
skich; záraz támże przydał: & foramina tua, in die quâ
conditus es, præparata sunt. álbo wedlug Cháldeyskiego:
Et non considerasti cadauer tuum; Nie pomniałeś ná
wedrowną kondycyą twoię. Wßákże áczby w inßych tá
nie vwagá nagánna byłá/ á zátym trwożliwe Egredere
Sposob ná to, áby śmierć nie byłá strászna. stráßne im bydź muśiáło/ w tych trudno to wmawiáć/ kto-
rzy się w Domu Zacnym Xiążąt ná Ostrogu y Zásławiu
porodźili; bo nie czekáiąc zátrąbienia/ sámi w polá vbiegá-
li się do niey / pectore & armis Oyczyznie vsługuiąc; po-
mnieli znáć ná rádę mądrego Seneki / ktory áby się śmierći
nie bać/ záwczásu kumáć się z nią rádźi. Effice mortem
tibi cogitatione familiarem, vt si sors tulerit, possis ei
obuiam exire. Wiedźieli y o tym/ co Kláreuállenski Opát/
ozdobie Stolice Apostolskiey Eugeniußowi dał do wyro-
zumienia / żeby pomniąc iż Bog y Xiążęce duße bierze/ z
nich/ gdy mu się podoba/ w hárdość się nie podnośił. In
omnibus operibus tuis memento te esse hominem, &
timor eius qui aufert spiritum Principum, semper sit
ante oculos tuos; przetoż *posteritati*, y temu / ktorego ná
tym żálobnym máiestácie widźimy/ tákąż náukę po sobie zo-
stáwili. Zátrąbili kiedyś Medykowie Philipowi Wtore-
mu Krolowi Hißpáńskiemu (widząc niebespiecznie chore-
Legatū Krolewskie. go) w vßách Egredere, gotuy się Krolu w drogę; áż on
przywoławßy Syná/ miásto bogátych skárbow/ leguie mu
łoże swoie / mowiąc: Memento fili, huius lecti nostri.
iákoby chćiał rzec: wiedz Synu/ że y tobie vmrzeć przyidźie.
Podobnęż Legatum godny wspomnienia Dźiad Xiążęćiá
Testámēt Xiązecy. tego/ Kásztellan Krakowski/ iemu/ y inßym zostáwił/ abo-
wiem gdy czytamy Testáment / gdźie po Sukcessorách ze

krwie

krwie Xiążąt idących/ Rempublicam przypuszcza do sukcessyey: dawa znáć przez to / że y Xiążęce Mitry/ sámych pod kámień wyprawiwszy/ wieszáią nád Grobámi / y żádna Fámilia wiecznośći tu sobie zápisáć nie może. o czym wiedząc też ten / ktoremu niedáwno Egredere wytrąbiono / á my go prowádźimy w drogę/ żył ná świećie / sicut migrans, nie wysokie czoło pod Mitrą Xiążęcą nosząc / owszem z Krolem Izráelskim/ zwykł był mawiáć: Sum & ego mortalis homo, similis omnibus ex genere terreni illius qui prior factus est; Iestem też śmiertelny iák y drudzy/ rowny wszystkim od pierwszego ziemiánina idącym; á osobliwie w tey ostátniey chorobie/ postrzegszy/ iż Recipe Doktorowskie nie pomaga / á nagłą żeby prędko wśiádáć/ záżył sposobu Ferdynándá Krolá Kásztelle / ktory od Pátroná ieg° Isidorá ś. wźiąwszy vwiádomienie o przyszłey śmierći /! Insignia Krolewskie kładł ná Oltarz / Bogu ie oddáiąc iáko Krolowi nád krolmi; też y on submissyą oświádczył sercem w oddawániu Dusze / y wszystkiego co miał/ y mogł mieć / w ręce wszem władnego rządźce: wiec iż wiedźiał o śmiertelney kondicyey swoiey / Egredere, y wyiazd nie powrotny/ áż ná dźień ostáteczny/ nie mogł mu bydź strásznym/ áni sie wieczorá pochmurnego lekał.

Sap: 7.

Pokorá Krolewska.

Submissya Xiążeca.

Wźiąłem zá drugie requisitum do ostráchánia przeciw tey okropney pobudce / aby ná poufáłym puśćić sie w drogę / y nie pobłądzę gdy tey Metáphore gruntowney Wierze przyznam/ bo kto ią ośiedźie/ nie strwoży go Egredere, y w wieczornym zámroczeniu z Iozuem słońcu roskázowáć może. Wytrąbiono komuś pobudkę/ żeby z łożá przesiadł sie ná máry/ áż on przy odwadze ná śmierć boi sie wiecznośći: Nō timeo mortem, timeo quæ fata sequuntur: prawowierny zás vfáiąc swemu nie leka sie mroku/ gdyż szczęśliwa wieczność zá tym nástępuie; y co czyieyśi świecy z láterni wyiętey przypisano lemmá/ Extincta magis, toż

Na poufá łym bespiecżno w droge.

Práwowiernym wiecżność nie strá- szna.

gis, toż práwowiernego duszy przyznáć godźi się. Żyłá ie-
szcze Bogárodźicá Pánná/ á iuż ią Elżbietá kánonizowálá:
Lucæ 1. Beata quæ credidisti. Miał też tákże ktoś z práwowier-
Ezech: 1 nych konáć/ y kázano modlitwe odpráwowáć pro fælici
morte; álić Sálomon defenduie/ mowiąc: Timenti Do-
Záraz przy śmierci kánonizácya. minum, benè erit in extremis, & in die defunctionis
suæ benedicetur; nie frásuyćie się / ábowiem boiący się
Bogá/ álbo według kommentu niektorych; vfáiący w Bo-
gu/ źle nie vmrze/ y w dźień pogrzebu / kánonizowáć go bę-
dą. Jákoż nikt pouſálszego ná niebieſką podroſł zálećić nie
może/ ponieważ według Apostołá: Sine fide impossibile
est placere Deo. Wźiął to do vwagi wielki Fundator
Wiára do. wielu Zakonow Augustyn ś. y árgumentuie: Pewna iest /
iezdżamy iż żaden nie dostąpi wiecznego błogosłáwieństwá/ procz te-
niebá. go/ kto się podoba Bogu / vpodobánie też iemu / nie bywa
tylko przez wiáre: toć Wiárá iest dobrym nośićielem / kto-
remu nas/ y zásług nászych/ pouſáć możem. Sine fide ne-
mo ad filiorum Dei consortium peruenire potest, quia
sine ipsa, nec in hoc sæculo quisquam iustificationis
consequitur gratiam, nec in futuro vitam possidebit
Oznánie z æternam. Zda mi się/iż bez wiáry Oblubienicá z niebieskim
Bogiem Oblubieńcem oznáć się chćiáłá / áż iey wprzod do vchá po-
bez Wiáry, szeptał/ dopieroż widzenie przyobiecał: Audi filia & vide.
niepodobne. Co exágeruiąc cukrousty Doktor/ vmawia się z nią: Vide-
re desideras, audi prius, gradus est auditus ad visum,
Serm: 41. in Cantica. proinde, audi & inclina aurem tuam, vt per auditus
obedientiam, peruenias ad gloriam visionis. Prágnieſz
widźieć/ słucháyże wprzod / słuchánie iest poiázdem do wi-
dzenia / skłoń przeto vcho do słyszenia y posłuszeństwá/ á do-
iedźieſz widzenia chwały. Toż chćiał dáć do wyrozumienia
onym dwiemá rodzonym Lázárzowym Zbáwićiel/ poszedł
wskrześić Lázárzá vmárłego / áż skoro mu Marthá znáć
ná niepewnym zábieżáłá droge / bo nie do końcá wierząc
mowiłá: Si fuisses hic, frater meus non fuisset mortuus;

wolał śię z nią zabáwić / niż do trupá pośpieβáć. Pytáią Tłumácze Pismá ś. Czemu? Odpowiáda *Petrus Chrisologus*, iż dla tego/ aby śię ná poufálβą zdobyłá mowę: Qui venerat ad Lazarum, occupatur in Martha, vt ista ante surgeret in fide, quàm ille suscitaretur in carne. pewnieyβym śię był Łázarz puśćił w loch podźiemny / zá czym pilniey było táto wáć żywą/ niż wskrzeβáć vmárłego. Wielka tenże Pan zdał śię mieć komitywę z śiostrą iey Mágdáleną / gdyż y po gospodách βukáłá go / y śmiele nie tylko do nog schyláłá śię Páńskich/ wβákże y głowę wonnemi námázáłá oleykámi. Chce tákoż vniżonośc znowu oświádczyć w Ogrodźie / álić záwołał: Noli me tangere, nie tykay Magdáleno. Mogą zdumiewáć śię prośći ná táką metámorphosym/ ále vczeńśi wiedząc/ iż Fides non habet meritum, vbi humana ratio præbet experimentum: bo według Theologá od sámego Chrystusá ćwiczonego / Est sperandarum substantia rerum argumentum non apparentium; nie dźiwuią śię / gdy pierwey z vfnośćią odpuβczenia grzechow / wpádβy w dom Symonow / bespiecznie dotykáć śię mogłá / teraz podobno z Thomaβem dotknieniem mniemánie swoie komprobowáć chćiáłá / á zátym ią ná poufálβego prześádźić chćiał. Głośno o tym tczy on ś. Lew z Kátedry Rzymskiey: Noluit Christus, vt Magdalena tangeret & videret ipsum, ne fide priuaretur, de qua, Beati qui non viderunt & crediderunt: Nie pozwolił Zbáwićiel dotykáć śię / y przypátrowáć sobie / áby iey do kánonizácyey nie przeβkodźił / ábowiem sámże ogłośił to mowiąc: Błogosłáwieni ktorzy nie widząc wierzą. Y słuβnie záiśte tey celnieyβey cnoćie Theologiczney Kánonizácyą przypisuie / gdyż oná podobna iest koniowi inβe dźiełá zbáwienne do niebá odwożącemu / y onych od pozákowánia broniącemu. O wielkich przysługách wyżey wspomniáncy Mágdáleny piβą Ewángelistowie / ktora przy oleyku koβtownym / y krwie práwie serdeczney łez / náwet

Potrzebnieyβa Wiárá, niż źywot doczesny.

Lucæ 7.

Nie wygodá áffektácyey dla gruntownieyβey wiáry

Wiára spráwy náβe niebu

præsen u-ie. ozdoby głowy swoiey na nogi Páńskie nie żałowáłá / á wżdy wziąwszy to Pan ná wage / tey sámey dánk dawa: Fides tua te saluam fecit; co vważáiąc on sławny Biskup Noláński / mowi: Magdalena non tanto ambitu seruitutis & impendij lachrymarum remissionem peccatorum sperasset, nisi Deum per fidem Christum credidisset. Nigdyby Mágdálená vsługą y łzámi o odpuszczenie grzechow stáránia nie czyniłá / gdyby o Chrystusie / iż iest Bogiem / wprzod nie wierzyłá. Tegoż mniemánia był Do-

Gruntowna wiáre w niebie koronuia. ktor narodow / poniewaz konkurrencya wielu cnot tám kończy / przez nie ie iákoby przez poufálego odsyłáiąc do korony: Bonum certamen certaui, cursum consummaui, fidem seruaui, ideo reposita est mihi corona iustitiæ;

Ad Tim: 4. á nie zdrożnie / tá bowiem iest podobna onemu koniowi / o ktorym *Plinius* wspomina / iż zábił ádwersárzá / gdy po zni-

Silna iest nieprzyiacielom náßym. sieniu z niego Cárzyká Tátárskiego / chciał mu odbieráć to co ná nim było / bo wszystkim iáwno że sie záwiśnie nieprzyiáznym przy zasługách nászych opponuie. Ale com powiedział / silna iest ádwersárzom / silna y sámemu Bogu / ábo-

Silna y sámemu Bogu. wiem wydziera mu / álbo krádnie / niebo. Myli sie ná tym bárzo / ktoby rozumiał iż Oblubienicá iednooka byłá / prze-

cie Oblubieniec ná iednego oká skárży sie postrzał serdeczny: Vulnerasti cor meum, in vno oculorum tuorum. Ze-

Cant: 4. bráyczyk czyta: Abstulisti cor meum; Vkrádłáś mi serce. Solwuią Szkolni difficultatem, iednym okiem rozumieiąc Wiárę / Argumentum non apparentium: drugim / Scyencyą. ktora *secundùm Philosophos*, Est cognitio certa & euidens; zamrużyć tedy rádzi Bernát ś. iák v przykłádu Strzelec / ma to iedno / ieżeli drugim zámyśláwa vbić Bogá. Adhibe fidei oculum, remoue oculos humanæ scientiæ, & Deum vulnerabis. Foremney tákże rzeczy doczytałem sie w Ewángeliey / iż Zbáwiciel zászedszy w kráine Tyru y Sydonu / wszedł w dom iednego Gospodarzá / y chciał tám vtáić sie przed ludźmi / á nie mogł: Neminem

scire

ſcire voluit, & non potuit latere, záraz bowiem wyſzłá zá nim białagłowá iedná. Dyſkuruią o tym biegli w náukách Kommentatorowie / iáko to Chryſtus Bogiem bedąc chćiał á nie mogł/gdyż velle & non poſſe, non eſt maieſtatis Diuinæ, ſed infirmitatis humanæ? álić odpowiáda Chryzolog ś. przez niewiáſtę / duſze práwowiernego rozumieiąc/ iż tá ma moc na zniewolenie Chryſtuſá/ y wydárćie mu kroleſtwá Oycowſkiego Vim fecit fides, vt raperet regnum Patris. *Venerabilis Beda* przydawa: Przeto nie wykonał czego chćiał / iż tego wiárá práwowiernych potrzebowáłá. Non factum eſt quod voluit, cùm hoc fides bonorum iuxta expeteret. Słuchayćież y drugiego dowodu o tey chwálebnie śilney złodźieyce. Krzyknął raz Chryſtus w ćiżbie/ że ſię go ktoś dotknął: Quis me tetigit? áż gdy Piotr zá máłey ſłuſzną quærele poczytá/ pytáć w ćiżbie kto go dotknął: Turbæ te comprimunt, & dicis, quis me tetigit? Ponowi Pan ſkárgę / włáſnie iák ow ktory pocznie że mu co z kieſzeni wywleczono: Noui virtutem ex me exijſſe; y ſkoro iáwnie niewiáſtá vzdrowiona/zdrowiem ſwym pokazáłá / co wiárá vkrádłá; *ſecundum Petrū Chriſol:* Miłośierdźie dárowáć muśiáło: Sanata eſt ex illa hora, quod enim furtim abſtulerat fides, hoc palam Miſericordia donat. Zgołá poufáły ten w drogę ku wiecznośći / ktory y ſámego niewoli ſobie Bogá / y ácz nagle ieźdźcowi iego zátrabia/ Egredere, bez vſtyrku popędźi w kráinę gorną. Finguią Poetowie / iż *Pegaſus* miał koniá ſkrzydláſtego/ktorym Miſtrzá *Perſeum* iednym dniem przenośił od wſchodu ná zachod; ráczſzym dáleko ieſt Wiárá / ktorą w iedney minućie Lotr z krzyżá przebył do Ráiu roſkoſzy: y kiedy drudzy dźiwuią ſię / co wymogło po Pánu / iż ták wielkiego grzeſzniká tłomokámi rożnych zbrodni obćiążonego vpewnił; Hodie mecum eris in Paradiſo, przy pſzczołach z vſt wylátuiących / wyſzłá y tá ſłodka decyzya / iż tego gruntowney wierze odmowić było trudno; Quam-

Gwałtem wydźiera niebo.

Mar: 5.

Nie wſtyda ſię kradźieży ſwoiey.

Predkolotna wiárá.

Lucæ 23.

uis enim delinquentium grandis sit culpa, fidei tamen maior est gratia. A żebym dłużey Sąśiedzkich nie przeieżdżał/ ktoremi dźielni Bohátyrowie umieiąc władáć ku zbáwieniu w zawody puszczali/ w Domu Jáśnie Oświeconey Fámiliey Xiążąt ná Ostrogu y Zásławiu (ktorey bez pochlebstwá przypiszę Encomium Decyuszowey dáne: Nescit inde nasci aliquid mediocre) káżdy sie tákich nápátrzyć może/ bo ácz iey (godnieyszym y bieglejszym to do vdánia zostáwuiąc) málowáć nie będę oną Dąbrową w Dodonie Jowiszowi poświęconą/ z ktorey nic sie wźiąć nie godźiło/ tylko czegoby Bogowie do wysokich præeminenciy záżyć mogli/ o sámey Wierze powiem to/ z czym sie rzadko ktora Fámilia popisáć może/ iż po przystániu Przodká ich Xiążęćiá IANVSZA Woiewody Wołyńskiego/ á ritu Græco ad Latinum, á y przedtym nigdy Dyssydentá we krwie swey nie miewáli/ skąd snádno koniekturowáć/ iż Dźiedźicom ná Ostrogu y Zásłáwiu/ Egredere nie strászne bywáło; owi to lękáć sie máią/ ktorzy choćiaż w łodce Kośćiołá powszechnego Kátholickiego zdádzą sie pływáć/ przećię Dyssydentowi Stryiowi ábo Wuiowi ápplauduiąc/ nápoły Heretyczeią. Gdy bowiem pytáią Doktorowie świeći/ czemu łodká Piotrowá podlegáłá náwáłnośćiom? Ambroży ś. twierdźi/ iż w niey przewrotny Iudasz miedzy dobremi będąc/ wiátry przećiwne wzruszał. Tranquillitas est vbi solus Petrus habitat, tempestas vbi Iudas adiungitur, licet enim Petrus esset firmus suis meritis, perturbatur autem criminibus proditoris. Więc że to Oświecone Xiążę ISIDOR IANVSZ, z práwowiernych Przodkow idąc/ ná poufáłym wypráwił duszę w kráine gorną/ ácz ćiáło odsyła w grobowiec podźiemny/ pewną koniekturą/ że sie tey strászney nie lękał pobudki/ áni go mrok wieczorny prywuie świátłośći niebieskiey. Byłá kontrowersya miedzy Commentatorámi/ iáko Bog miał ziśćić Jozyaszowi Krolowi obietnice/ że w pokoiu

Zalot osobliwy.

Nieśtá. tkow ná gańá.

Math: 8.

Złe práwowiernym z Iudaszem w kompániey.

doiedźie grobowcá / poniewaž czytamy / że w niedoyżrzá- | 4. Reg: 22.
łym wieku / od ßáble nieprzyiacielſkiey zginął? Mowi *Abulenſis*, iż mu to ziścił / gdy go znioſł w podobnym teráznieyßym opłákanym czáśie / áby nie pátrzał ná zgubę ludu ſwego: bárziey do rzeczy mey ſłuży Comment náßego Lirańá / że zprawdził co obiecał / gdyż vmárł w nádźiei pewney o zbáwieniu ſwoim: Obijt in pace, quia ſecurus de ſua fælicitate moriebatur. Toż vpewnienie z práwowiernemi wziął od Bogá ten o ktorym może bydź dyſkurs / dla czego w młodym wieku zchodźi / á zátym ſkore Egredere ſtráßne mu nie było; owßem co kiedyś *Henricus Rex Nauarorum*, ná pokazánie gruntowney ſwey wiáry / przybrał ſobie zá *Symbolum* Kálwáryą / á przy niey trupią głowę / z inſkrypcyą; Te nunquam timui: podobnież y on wierząc mocno / że go ná Kálwáryey Zbáwićiel krwią ſwoią okupił / nigdy ſię śmierći nie bał. Komuż táyna byłá iego ſtátecznośc w wierze? doſyć ſtátku / iż go peregrynácya y konwerſácya z rożnych Sekt w cudzych kráiách ludźmi nie zepſowáłá: ſkąd śmiele ſymbolizowáć go możem Słońcem / bez vſczerbku ſwego w rożne káty pogládáiącym / z przydániem / Idem per diuerſa; albo onym knotem ármatnym / ktoremu po iednym zápaleniu / przypiſano: Viuit ad extremum; bo od powźięćia rozumu / wßedy ſię Kátholikiem bydź wyznawał / y áż do oſtátniego Vale, przy wytrąbieniu Egredere, żył w Wierze Kátholickiey.

Skora śmierć práwowiernych, do ſyć pożna.

Miło dycś śmierć dobra

Státecznego w wierze nigdy nie zátrwoży.

Miedzy złymi bydź dobrym, pochwałá wielka.

Lecz nie doſyć podrożnemu ná poufáłym puśćić ſię w drogę / trzebá mieć y Prowiánt / chceli áby wieczorna pobudká nie byłá mu ſtráßna / y áby dopędźił ßczęśliwey wieczności. W dawney to bywáło kontrowerſyey / możeli ſámá iedyna Wiárá zbáwić kogo / poniewaž z Krzćilnice do niebá proſta drogá: Qui crediderit & baptizatus fuerit, ſaluus erit. Nie dopiero też poważne Concilium Trydentſkie / tylko niewinnym dźiatkom przez chrzeſt niebo o-

Mar: 16. Podeyrzrzána wiárá.

twieráiąc/ ná inszych z Dyssydentámi / ták rozumieiących / zánośi klątwe: Si quis dixerit, solâ fide impium iustificari, ita vt intelligat nihil aliud requiri, anathema sit. Pytałem sie ia pilno Theologow/ iákby rozumieli co v Proroká powiedziano: Iustus in fide sua viuet, iż spráwiedliwy w Wierze swey żyć będźie; áż ledwie nie ták tłumáczato/ iż Wiárá iest pálacem/ poniewaz iednák y w palacu bez Viwándy żyć trudno/ toć y ná posfálszym bez prowiántu szkodá wyieżdżáć z domu: bo według ś. Ambrożego/ niebieska podroż do Wiáry vczynkow potrzebuie; Non sufficit fides, debet addi vita fidei condigna, opus est quippe omni volenti cælum possidere, fidem operibus comitari. Toż zda mi sie dał do wyrozumienia Ezechiel Prorok/ zprzągszy czworo cudownych źwierząt skrzydłástych/ á pod skrzydłámi miáły rece/ abowiem nie dosyć mieć skrzydłástą wiáre/ trzebá ták do czynienia. Mogł kto náganić Oycá w Ewángeliey / iż gdy syn od głodu vmieráiący/ (Quia fame pereo) przyszedł z wiárą mocną żeby go do stołu przypuśći/ on przed pułmiskámi/ pierśćień mu przynieść kazał: Date annulum in manu eius. Domyślny Hugo/ doyźrzał w tym táiemnice/ że Oćiec wprzod mu pierśćieniem reke chćiał dźwignąć do przysługi/ niż posádźił zá stoł/ sámą sie wiárą nie kontentuiąc: Date annulum in manu eius, id est, docete eum habere fidem in opere, fides enim per se non sufficit, nam sine operibus mortua est. Piszą w Historyách Rzymskich o iednym Káwálerze/ iż máiąc poiedynkowáć z drugim/ szedł pierwey do Boginiey Minerwy ná poráde/ wygrali/ czy przegra? y otrzymawszy vpewnienie; Hilari, fronte eas, victoriam consequeris: gdy potym źle vzbroiony/ y nie meżnie vganiáiący sie szwánk odniost/ oczy w niebo wzniozszy/ krzyknął: Hey/ kedyż sie iśći Bogow vbespieczenie/ ponieważem miał obietnice/ iż z placu nie znidę bez zwyćięstwá? Y vsłyszał respons: Tu quoque cum Minerua manum admoue,

gdzie zástug inszych nie máß.
Habac: 2.
Bez prowiántu trudno sie puszczáć w droge.
Ezech: 1.
Lucæ 15.
Bez przysługi y Oćiec Syná zá stoł nie posádźi.
Do łáski Bozey ma konkurrowáć wola y stáránie ludzkie.

Diſſenſum facientes adiuuant; gotowáć byłá Minerwá dotrzymáć słowá / wſzákże y ty miałeś przy iey rátunku mięzie poſtepowáć / ábowiem Bogowie dzielnych rátowáć y koronowáć zwykli. Ná podobnieyż obietnicy funduią ſie Diſſidentes, iż kto vwierzy y ochrzći ſie / zbáwion będzie. Mar: 16. Sekretarz záś Páńſki / wiedząc co gruntuie Wiáre / pyta tych beſpieczników / w Rozdz: wtorym ſwoiey Kánon: Iac: 2. Quid proderit fratres, ſi fidem quis dicat ſe habere, opera autem non habeat? nunquid poterit fides ſaluare eum? Co pomoże Wiárá bez vczynkow? izali tá ſámá zbáwić może? Właſnie iákby rzekł *affirmatiuè*: Nie nárzekayćież Nominálistowie vchybiwſzy niebá / gdyż ná niebo robić trzebá. Tegoż potwierdza złotouſty Doktor / twierdząc iż nie po ſámym chrzcie y tytule znáć prawowiernego Kátholiká / bo nie káżdy ktory mowi / Pánie / Pánie / wnidzie do kroleſtwá niebieſkiego / ále obyczáie / poſtepki / mowá / y towárzyſtwo / te go Kátholikiem bydź pokázuią: Non quia ſacrati fontis aquas ingreſſus fidelis quiſpiam eſſe agnoſcitur, ſed à moribus, ab aſpectu, ab inceſſu, à ſermone, & à Comitatibus. Co y z słow Páńſkich ſnadno wyrozumieć / ábowiem z tákich znákow káże znáć prawowiernych. Jeſli z pokuſámi walczyć będą: In nomine meo eijcient dæmonia. Jeſli niedościgłe táiemnice opowiádáią: Linguis loquentur nouis. Jeſli im iad wężowy nie záſzkodzi: Serpentes tollent. Jeſli y ná trucizne odważą ſie: Et ſi mortiferum quid biberint, non eis nocebit. Jeſli náoſtátek chorym ku zdrowiu ſkuteczne vſłużą: Super ægros manus imponent, & benè habebunt. A by dobrze tákowe dzieła we wſzyſtkich prawowiernych znáydowáć ſie mogły / v kogo iednák nie w ſákwách nie máſz / kiedy wśiádáć káżą wytrebuiąc Egredere, álbo przez Cambium nie przeſłał przed ſobą / okropny mrok muśi bydź tákowemu. Radził ſie ktoś Jobá / co czyniąc nie zlęknie ſie wypráwy ná inſzy świát / ſumnienie vwolni / Tob: 4.

Vczynki, nie tytuł, Kátholiká zálecáią.

Mar: 16. *Comprobacya wiáry.*

y duſzy

y duszy ziedna świátłość wiekuistą? Krotki dał respons / á skuteczny / nie mieć chirágry w ręku / widząc potrzebnego: Ex substantia tua fac eleemosynam, quoniam eleemosyna à peccato & à morte liberat, & non patitur animam ire in tenebras. Podobno też iuż ná wśiadániu drugi z Jákobem Pátryárchą / weyźrzawszy w niebo / westchnął / áż oná szczodra Jálmużnicá Plácyllá Cesárzowa pomrożyłá mu / iż nie tráfi kedy zmierza: Vt quid respicis cælum si nihil habes ibi repositum? quod pro anima dedisti hoc tuum est; quod reliquisti, perdidisti. Ná co ku niebu wzdychasz / ponieważ tám nie masz nic w schowániu? coś zá duszę dał / to mieć będźiesz; coś zátrzymał / toś vtrácił. Skąd pewnie y sámá tákie Epitaphium nád nagrobkiem swym dálá: Habeo quod dedi, perdidi quod seruaui; com Jálmużną dárowálá / to mam: czegom ochroniłá / tom vtráciłá. A nie bez fundámentu táka stánelá decyzya / bo ácz się pytáć nie będę gdźie iest tá Regula Iuris, iż solius beneficentiæ thesaurus stabilis est possidentibus eum, nam dando accipimus, spargendo colligimus, & bonarum actionum meritum ad authores retorquetur. Azaż Irony záżył sam Zbáwićiel / gdy kazawszy / do niebá zmierzáiącym / przedáć wszystko / y rozdáć vbogim / dopiero trzos sporządźić każe? Facite vobis sacculos; wszákże pewnieyszy ten / niż Fortunatow / y kto go sporządźił sobie / lub mu nagle zátrąbią / Egredere, śmiele poskoczy ku wiecznośći / áni go w austeryach o nie zápłacenie ćiążáć będą. Wyznał to Rupertus (o Xiążętach osobliwie mowiąc) że Jálmużná nie tylko iest prowiántem y przewodnikiem ich w kráine gorną / wszákże y insze zasługi wszystkie Bogu prezentuie: Mundi Principes plerumq; ad Regnum cælorum deducit Eleemosyna, & reliqua opera bona Regi cælesti manu sua præsentat. A choćiażbym ná komprobowánie inszych nie záćiągał / y sámych Xiążąt ná Ostrogu y Zasłáwiu / czás wyliczáć nie pozwoli /

Dobroczynnym y w zámroceniu iásno słońce świeći.

Temu nie bo szczodre, kto dla niebá vdźiela sczodrze.

Lucæ 12.

Przewodnik do niebá.

ktorzy gruntowną wiáre iák konia ośiadßy/ w prowiánt vczynkow dobrych nie byli vbogimi. Milczę o tym / czym ſie inßé Fámilie według świátá zwykły popiſowáć / bo y w tey záwße ſie náydował / Agámenon meżny / Scypio walec̨zny/ Káto poważny/ Epáminondás w prácách trwáły/ Hánnibál dowcipem y męſtwem / buláwą y piorem ſławny/ Kokles śmiáły. Curtius żarliwy miłośnik Oyczyzny / to śmiele rzekł/ iż rzadki z domow Páńſkich/ w vczynki zbáwienne był bogátßym / á zátym Egredere wieczorne nie mogło go ztrwożyć. Jeſt to w dawnym mniemániu ludzkim/ iż Xiążęciá znáć po doſtátku/ przeto niektorzy dla zátrzymánia reputácyey chćiwie zbieráią / y mocno zátrzymuią. Sławny zás Kárdynał Rzymſki Caietanus, Zydow ták/nie Pánow máluie/twierdząc iż łákomſtwo dálekie ma bydź od ręki Páńſkiey : Quamuis ſufficiat homini non eſſe auarum, non ſufficit Principi,ſed oportet tam alienum eſſe ab auaritia, vt oderit ipſam. mnieyßa ießcze ſkromić od łákomſtwá / ßczodrobliwość Pánem ich bydź pokázuie/ gdyż Principes, z Hebráyſkiego/ Nedibim, Liberales & Benefici rozumieć ſie máią. Wßyſtko Páńſkie w Chryſtuśie (ktoremu naſłußniey Páńſki tytuł ſłuży) mogł widźieć świát/ przećię ácz Zydźi wiele cudow iego rownych Moyżeßowym widźieli/ expoſtulowáli po nim / áby co Páńſkiego oświádczył im : Quod tu facis ſignum, vt videamus & credamus tibi? Wyrozumiewa Pan czego áffektuią / álić oni mniemáną ßczodrobliwość Moyżeßowę wſpominaią : Patres noſtri manducauerunt manna in deſerto; znowu náiadßy ſie chlebá / wrzeczy dla cudow poßli zá nim / á on wyznał / że ich chlebem poćiągnął zá ſobą: Amen, amen dico vobis, quæritis me, non quia vidiſtis ſigna, ſed quia manducaſtis & ſaturati eſtis. Tegoż był rozumienia Leo Dźieśiąty / gdy Xiążęciá z otwártą ręką Xiążęciem zowie / ściśnioną bándyzuie / mowiąc: Principis loco indigni ſunt, qui fortunæ muneribus

Z vczynkow ſławá.

O czym znáć Xiążęciá.

Ioan: 6.

Ioan: 6.

Skuerá nie godźię tytułu Xiążecego.
ribus beneficia manu vti nesciunt. Wßakże nie służy tá przymowká Xiążetom Ostrogskim y Záslawskim / owßem

Encomium Krolewskie.
Encomium Krolowi Hißpánskiemu dáne / zá Herbowne przywłaßczyć sobie mogą: Rex Philippus vtitur dextera in prælijs magnetica, in pace aurea. Azaż dom ten czásu woyny/ á práwie pod káżdą Expedycyą/ iák Mágnes żeláza/ ludźi Rycerskich nie ćiągnął do śiebie? co wßystkim iáwno/ świádectwá ná to nie potrzebá / ábowiem y krwie swoiey własney przelać zá Wiárę/ y miłą Oyczyznę/ nie żálowáli. Wiádomo też wßystkim / iż w vćießnym pokoiu ßczodrą reką złoto rozrzucáli / y pewnie ná Prowiánt niebieski/ áby im Egredere wieczorne nie grożne było. Bo áczby kto w Dworzánách gromádnych / y ludźiách Rycerskich / nawietßą ßczodrobliwość vpátrował / y tá ma w

Vważna ßczodrobliwość.
niebie zásługi swoie/ poniewaz Przodek ich ták chćiał bydź wygodny Domowi zacnemu / iákoby nie ßkodźił Kośćiołowi Kátholickiemu; Przetoż Dissydentá y ze krwie Xiążąt niechćiał mieć po sobie Sukcessorem. Lecz y krom tego o iák wielu ráchowáć możem Fundatorow odważnych / Jálmużnikow ßczodrych! Skąd godźi się o nich mowić / co Nazianzenus ś. o Rodźicách Cezáryey piße / iż wiele mollom/ czátowney rece/ y pompie świátowey odpieráiąc/ z tey gospody źiemskiey: gdźie tanquam migrantes gośćili/ do gornych się pálacow przenośili: Ambo humani,

Vczynki zbáwienne.
misericordes, multa tineis & latronibus, & mũdi principi eripientes, ab incolatu ad habitationem sese transferentes. Swiádkiem tego ták wiele Bázylik Pańskim sumptem wystáwionych: świádkiem ták wiele koßtownych ápparátow ozdobionych. Swiádkiem Klaßtory budowne / ktorych y Zakon nász pięć ráchuie we włośćiách Xiążecych: świádkiem Ordynárye ßczodre do nich náznaczone/ tákże Intratá z Fundußow inßych Zakonnikow co Rok dochodząca. Swiádkiem y Jálmużny / rożnym vbogim ßczodrze oświádczone. W czym y to Swiątobliwe

Xiążę ISIDOR IANVSZ, według możności swey / nie dał sie wyprzedzić / á zátym to strászne Egredere, strwożyć go nie mogło / owszem wiedzącemu że iest podrożnym / má-iącemu poufálego / y Prowiánt w droge / wieczorny mrok záczał / szczęśliwo wesołą wiecznośc. Skąd áczbym skoń-czył tym / czym Názyánzen Cezáryey zalot konkluduie: Ta-lis Cesarij pietas. talia pietatis præmia, studeant Iuue-nes, audiant viri, ac per eandem virtutem ad eundem splendorem contendant. ták poufáłą wiárą / y z tákim Prowiántem / do zásług práwowiernym zgotowánych / niech sie wypráwuią młodzi y stárzy / á pewnie ich Egrede-re nie zátrwożý / y mogą bydź pewni / iż w śmiertelnym zá-mroceniu / iásność ich niebieska oświeci. Iż iednák iudi-cia Dei abyssus multa, niż ciáło do grobu porusza / my na-bożnym sercem duszy ku niebu pomożmy / (ieżeli sie do tąd w drodze zá chmurą wieczorną spráwiedliwych sądow Bożych zábáwiłá) ápplikuiąc: Requiem æter-nam dona ei Domine, & lux perpetua luceat ei. AMEN.

